

DUITSE KRACHTEN

in bedwang te houden, zij het niet om grootscheepse Geallieerde landingen op de Noordzeekust af te slaan. Die kust was van de zomer van '42 af als onderdeel van de *Atlantikwall* in staat van verdediging gebracht; er lagen in de zomer van '44 meer dan 100 grote fortificaties, in de duinen en op tal van plaatsen landinwaarts bevonden zich tankmuren en tankgrachten en waren loopgraven en mijnevelden aangelegd, terreinen die door Geallieerde luchtlandingstroepen gebruikt konden worden, waren volgeplant met lange staken, de z.g. Rommel-asperges (daarvan bevonden zich eind juli '44 alleen al in Zeeland meer dan een miljoen), en de *Wehrmacht* had tenslotte het probleem van de verdediging van Nederland vereenvoudigd door de bevolking van een aantal aan de kust gelegen steden en dorpen te evacueren en de laaggelegen delen des lands door middel van inundaties te splitsen in apart verdedigbare gebieden; in februari en maart '44 waren vooral in Zuid-Holland en Zeeland grote gebieden onder water gezet, hetgeen tot nieuwe evacuaties had geleid. Op een totale bevolking van ruim negen miljoen zielen waren er in de zomer van '44 meer dan vierhonderdduizend geëvacueerden, allen haken naar de dag waarop de Duitse bezetter zou zijn verdreven en zij weer naar hun oorspronkelijke woonplaats zouden kunnen terugkeren.

★

Gelijk gezegd: de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk had duidelijk 'neen' gezegd tegen het nationaal-socialisme, maar er was een kleine minderheid die zich uit overtuiging dan wel uit berekening aan de zijde van de bezetter had geschaard en hem, zonder daartoe gedwongen te zijn, belangrijke diensten bewees. Op de politieke positie van de NSB en haar leider Mussert komen wij in hoofdstuk 4 terug – hier volstaan wij met op te merken dat er, althans volgens de administratie van het Algemeen Hoofdkwartier der NSB, in juli '44 in Nederland ca. vier-en-zeventigduizend leden waren; enkele duizenden hunner waren bovendien lid van de Germaanse SS in Nederland (daarbij hadden zich in totaal ca. vierduizend Nederlanders aangesloten) – die SS was het koekoeksei dat Himmler en Rauter in de zomer van '40 in het NSB-nest gedeponereerd hadden. Van de z.g. Politieke Organisatie der NSB ging in de zomer van '44 nog maar weinig uit, zo ook van de z.g. Weer-Afdelingen; de WA had in '41-'42 tien- tot twaalfduizend leden geteld, maar van hen waren tussen de vier- en vijfduizend man (mèt twaalf- tot zestien duizend andere vrijwilligers, onder wie bijna acht-en-twintighon-